
Afdeling: Sociaal Domein
Mail behandelaar: **a.essousi@barneveld.nl**
Telefoonnummer: **0342-495 248**

Raadsvoorstel nr. 1932
Barneveld, 1 februari 2022
Portefeuillehouder: D.J. Dorrestijn-Taal

Onderwerp: **Nationaal Programma Onderwijs Barneveld**

Samenvatting raadsvoorstel

De gemeente Barneveld ontvangt middelen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Samen met de scholen wil de gemeente dat deze middelen bijdragen aan een duurzaam en positiever opgroei-klimaat van Barneveldse jeugdigen. Aan de hand van een analyse heeft de gemeente onderzocht waar deze middelen op ingezet zouden moeten worden. De actiepunten die naar voren zijn gekomen zijn onderverdeeld in de volgende drie sub-opgaven: Gezonde Jeugd, Leren & ontwikkelen en Meedoen in de maatschappij. De focus en prioritering van bovengenoemde activiteiten, aanpakken en interventies is een vervolgactie met scholen, preventieve partners, ouders en jongeren.

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

- 1. Het Nationaal Programma Onderwijs Barneveld vast te stellen.**
- 2. In te stemmen met de inzet van de middelen (naar verwachting € 1.526.783) die voor de periode 1 augustus 2021 t/m 31 juli 2023 benodigd zijn.**
- 3. De totaal benodigde middelen ad. € 1.526.783 te dekken uit de specifiek daarvoor beschikbaar gestelde middelen (SPUK) vanuit het Nationaal Programma Onderwijs.**

Inleiding

De gemeente Barneveld ontvangt € 1.526.783 voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO)¹, om leerlingen te helpen hun gaven en talenten tot bloei te brengen, ondanks de coronacrisis en de gevolgen daarvan voor het onderwijs. Ook de scholen zelf hebben middelen ontvangen om aan de slag te gaan. De gemeentelijke middelen zijn aanvullend op wat de scholen zelf binnen hun scholen kunnen aanpakken

Samen met de scholen wil de gemeente dat deze middelen bijdragen aan een duurzaam en positiever opgroei-klimaat van Barneveldse jeugdigen. Een ontwikkelklimaat waarbinnen alle jeugdigen kunnen en mogen meedoen, het (leren) inzetten van talent(en) binnen de samenleving en kansengelijkheid binnen alle levensgebieden. Vanuit de ambitie dat ieder kind het recht heeft om zo normaal mogelijk te kunnen opgroeien en zich zo optimaal mogelijk te ontwikkelen. Wij spreken in dit verband liever niet over de vertragingen en achterstanden opgelopen door corona, want wij denken dat we daarmee onvoldoende recht doen aan alle hardwerkende kinderen, ouders en professionals. Daarnaast is onderwijs meer dan de lesstof, maar vraagt dit een veel bredere ontwikkelingsgerichte aanpak.

Aan de hand van een stappenplan heeft de gemeente onderzocht waar deze middelen op ingezet zouden moeten worden. Dit is gedaan op basis van een landelijke analyse en brede uitvraag in het preventieve voorveld (CJG), jongerenwerkers, gespreksvoerders, beleidsmedewerkers, schoolbestuurders en kinderen en jongeren zelf. Voorbeelden die tijdens de inventarisatie aan bod zijn gekomen, zijn bijvoorbeeld het bieden van huiswerkbegeleiding in een breed sportief en creatief kader en extra inzet schoolmaatschappelijk werk om het snijvlak gezin en school meer op elkaar aan te sluiten. Voor een totaaloverzicht van de analyse zie bijlage 1 (Nationaal Programma Onderwijs Barneveld).

Tijdens een interne verkenning van maatschappelijke ambities binnen de opgave Groeien naar Zelfstandigheid zijn 5 sub-opgaven benoemd:

- 1) Kansrijke start,
- 2) Gezonde jeugd,
- 3) Leren en ontwikkelen,
- 4) Meedoen in de maatschappij,
- 5) Goed wonen.

Deze sub-opgaven staan ook voor de belangrijkste ontwikkelpunten gedurende diverse levensfasen van Barneveldse jeugdigen. De actiepunten die naar voren zijn gekomen vanuit de analyse in het kader van NPO hebben vooral betrekking op de drie sub-opgaven: Gezonde jeugd, Leren en ontwikkelen en Meedoen in de maatschappij. Het voorstel is om de NPO-middelen binnen deze drie sub-opgaven in te zetten voor uitvoering van een selectie van de geïnventariseerde actiepunten.

Door de raad gestelde kaders

Programma 1 Participatie en Ondersteuning.

Effect/Meetbare doelstellingen

Het doel is om de middelen die de gemeente Barneveld ontvangt vanuit het Nationaal Programma Onderwijs in te zetten op basis van de behoeften die er in de gemeente naar voren zijn gekomen in de analyse.

¹ [Home | Nationaal Programma Onderwijs \(nponderwijs.nl\)](https://nponderwijs.nl)

Proces

De volgende stappen zijn gezet op weg naar een samenhangende en doelgerichte aanpak voor kinderen en jongeren in de gemeente Barneveld.

1. Analyse

Analyse welbevinden: hoe gaat het met kinderen en jongeren in onze gemeente?

- Landelijke analyse
- Gemeentelijke analyse
- Analyse maatschappelijke partners
- Analyse school(scans)
- Analyse kinderen en jongeren in de gemeente

2. Maatschappelijke resultaten

Formuleren concreet beoogde maatschappelijke resultaten voor kinderen en jongeren, met bijbehorende indicatoren.

Op basis van bestedingsdoelen NPO:

- (bovenschoolse) maatregelen
- Voorschoolse periode
- Zorg en Welzijn
- Bevorderen samenwerking gemeente
- Thuiszitters

3. Passende aanpak

Bepalen best passende activiteiten, aanpakken en interventies en wie dit uitvoert. o.a. op basis van NPO-menukaart, bestaande interventies

4. Uitvoering en monitoring

1. Analyse

Er is zowel een landelijke analyse als een gemeentelijke analyse uitgevoerd om te bekijken wat de effecten van de coronacrisis op kinderen en jongeren zijn. Op basis van de analyse kan worden gesteld dat de coronacrisis op heel veel verschillende vlakken impact heeft gehad op onze kinderen, jongeren en gezinnen. De belangrijkste punten hieruit:

- De meest kwetsbare kinderen, jongeren en gezinnen hebben het juist extra zwaar gehad op alle gebieden. Daardoor is de kansenongelijkheid toegenomen.
- Voor jongeren en jongvolwassenen had de coronacrisis veel invloed op de leefstijl, sociale ontwikkeling en het mentaal welbevinden. Uit de gemeentelijke analyse komen hier met name de doelgroep jongeren (12- 18 jaar) naar voren, doordat zij een belangrijke sociale ontwikkeling hebben gemist die nodig is om zelfstandig te worden. Ook is er vaker sprake van angstproblematiek onder jongeren.
- Er was meer of zwaardere inzet van jeugdhulp nodig na de sluitingen van de scholen. Dit betrof veelal kinderen en jongeren die al in zorg waren (inhaalzorg).
- Daarnaast vragen schoolbesturen ook aandacht voor VVE-kinderen en leerlingen uit de onderbouw van het Primair Onderwijs (PO).

In opdracht van de gemeente Barneveld gaat Zorgbelang Inclusief in gesprek met vertegenwoordigers van ouder- en leerlingenraden van scholen in Barneveld. Het doel van de gesprekken is te inventariseren wat de behoeften zijn van jongeren. Maar ook welke behoeften passen binnen de bestedingsdoelen rondom de NPO-regeling voor de gemeente Barneveld. Uit de voorlopige opbrengsten blijkt dat leerlingen soms motivatie missen door onlinelessen, waarbij de focus alleen op de lesstof ligt en interactiviteit wordt gemist. Daarnaast ervaren leerlingen veel onduidelijkheid en stress door COVID-19. Er is bij de jongeren behoefte aan meer structuur en regelmaat. Deze gesprekken met de leerlingenraden lopen momenteel en worden in het eerste kwartaal van 2022 afgerond.

2. Maatschappelijke resultaten

Tijdens een verkenning van maatschappelijke ambities binnen de opgave Groeien naar Zelfstandigheid zijn 5 sub-opgaven benoemd. Deze sub-opgaven staan ook voor de belangrijkste ontwikkelpunten gedurende diverse levensfasen van Barneveldse jeugdigen. De Gemeente Barneveld wil zich de komende tijd richten op:

**Kansrijke
Start**

**Gezonde
Jeugd**

**Leren &
Ontwikkelen**

**Meedoen in de
maatschappij**

**Goed
wonen**

De actiepunten die naar voren zijn gekomen vanuit het preventieveld en vanuit de scholen zijn onderverdeeld in de volgende drie sub-opgaven:

- **Gezonde Jeugd**

De gezondheid van Barneveldse jeugdigen wordt doorlopend bevorderd. Er wordt ingezet om kennis en bewustzijn te vergroten over alcohol en drugs. Iedereen krijgt de kans om rookvrij op te groeien. Samen zetten wij in op gezonde voeding en meer beweging zodat de motorische vaardigheid vooruitgaat. Ook willen wij op een positieve manier bijdragen aan de sociaal-emotionele ontwikkeling en het mentaal welbevinden van onze jeugd. Verder willen wij met een schone leefomgeving bijdragen aan een gezond ontwikkelklimaat.

- **Leren & ontwikkelen**

Voor ieder kind is er een passende onderwijsplek ondanks eventuele overstijgende ondersteuningsvragen. Samen met scholen worden passende stelseloverstijgende ondersteuningsvormen ontwikkeld. Ook binnen de kinderopvang worden mogelijkheden verruimd om kinderen op een zo regulier mogelijke wijze op te vangen. Actieve deelname aan en beleving van cultuur wordt gestimuleerd ten behoeve van het zelfvertrouwen en het creatief denken van jeugdigen. Jeugdigen worden ondersteund bij het vaardiger worden met de Nederlandse taal.

- **Meedoen in de maatschappij**

Samen met de scholen brengen we schoolverlaters in beeld gaan we ze toeleiden naar school of arbeidsmarkt. Jongeren met een beperking worden geholpen om hun arbeidsparticipatie te vergroten. Kwetsbare kinderen krijgen een leertraject om zelfstandig te kunnen reizen. Het gebruik van regelingen door jeugdigen en gezinnen wordt bevorderd. Cultuurparticipatie wordt als middel ingezet om sociale en maatschappelijke betrokkenheid te bereiken, met name voor wie dat minder vanzelfsprekend is. Jongerenwerkers van Be Active en Creative dragen bij aan uitnodigende activiteiten met jongeren.

NB. Actiepunten kunnen onder meerdere sub-opgaven vallen.

3. Passende aanpak

Vanuit de scholen en de medewerkers uit het preventieve veld wordt met name aandacht gevraagd voor het thema welbevinden en sociaal-emotionele ontwikkeling. Er moet oog zijn voor preventie en normaliseren. Daarnaast is er veel behoefte aan een versterking van de lokale samenwerking binnen de Gemeente Barneveld. De wens is om met de NPO-middelen vooral aan te sluiten op al bestaande programma's/projecten. Er wordt aandacht gevraagd voor het personeelstekort in het onderwijs en ondersteuning van het personeel in het onderwijs (bijvoorbeeld door de inzet van externe partijen). Scholen geven aan meer trainingen vanuit het Centrum voor Jeugd en Gezin en meer schoolmaatschappelijk werk aan te willen bieden. Daarnaast moet maatwerk worden geboden, voor verschillende doelgroepen maar ook maatwerk per school. De opbrengsten uit de analyse geven de gemeente Barneveld een richtsnoer voor inzet van NPO-middelen t.b.v. activiteiten, aanpakken en interventies binnen de sub-opgaven. Deze zijn ook te koppelen aan de bestedingsdoelen van het NPO:

Bovenschoolse maatregelen	Leren en ontwikkelingen • Activiteiten creëren voor talentontwikkeling (o.a. op gebied van sport en cultuur) • Aansluiting bij Programma Cultuureducatie • Spelonderwijs bijleren door inzet van sport en cultuur • Schooltijdverlenging, bijv. huiswerkbegeleiding, inzet sport en cultuur • Gerichte trainen op vak/vaardigheidsgebieden Meedoen in de maatschappij • Aanbieden van activiteiten t.b.v. sociale ontmoeting • Toeleiding naar vrijetijdsaanbod (o.a. Be Active en Creative)
Voorschoolse periode	Leren en ontwikkelingen • Als onderwijs en gemeente samenwerken aan een integrale aanpak in de voor- en voegschool. Hierdoor kunnen interventies laagdrempelig en vroegtijdig op school en thuis worden ingezet. Ook met het oog op preventie en normaliseren. ○ In de school, omdat gezinsproblemen en maatschappelijke problemen ook op school spelen. School wordt hiermee een vind- en werkplaats. • Inzet op monitoring van doelgroeppeuters. Met het oog op overdracht naar PO.

	• Koppeling tussen voorschool, onderwijs en thuisbegeleiding. • Taalrijkdom vergroten in de thuissituatie. • Maatregelen die betrekking hebben op het inhalen van gemiste uren. ◦ Onder andere het inzetten van pedagogisch medewerkers op het PO om extra ondersteuning te bieden aan kinderen die uren hebben gemist op de VVE. • Eventueel investeren in Taalhuis met het oog op ouderbetrokkenheid. • Inzet Peutermonitor (ook ter evaluatie van extra inzet).
Zorg en Welzijn	Gezonde jeugd (met name op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling en mentaal welbevinden) • Normaliseren • Laagdrempelig en toegankelijkheid zorgaanbod op gezinsniveau. • Uitbreiding van activiteiten/trainingen, zowel op groepsniveau als op individueel niveau. Leren en ontwikkelingen • Uitbreiding schoolmaatschappelijk werk, ter ondersteuning van het snijvlak gezin en school • Interventies effectiever organiseren • Extra inzet van partijen buiten school t.b.v. ontzorgen personeel • Aantrekken extra personeel op scholen • Kleinere klassen, meer individuele begeleiding / begeleiding in kleine groepjes • Vraaggestuurd preventief werken. Preventief aanbod hierop aansluiten • Samenwerking jeugdhulpaanbieders en scholen bevorderen wanneer kinderen in behandeling zijn. • In speciaal (basis)onderwijs meer jeugdhulp in de school, zoals de pilot bij de Rehobothschool.
Bevorderen samenwerking gemeente	Gezonde jeugd (met name op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling en mentaal welbevinden) • Inzetten op voldoende informele en formele hulp. Leren en ontwikkelingen • Ondersteuning van de leerkracht in de klas • Investeren in onafhankelijk en tijdsafhankelijk onderwijs o.a. elektronische leeromgeving • Professionalisering van deelnemers in het ondersteuningsteam van de school • Communicatiecampagne werken in het onderwijs in Barneveld • Delen van expertise onder scholen Meedoen in de maatschappij • Jongeren betrekken in de samenleving Samenwerking/integreren jeugdhulp en onderwijs • Samenwerking (ook met jeugdhulp) m.b.t. passend onderwijs en inclusievere school • Samenwerking met bibliotheek en/of vrijwilligers • Gezamenlijke visie en maatschappelijk debat (normaliseren, prestatiedruk en inclusieve samenleving) • Als gemeente Barneveld als eerste stappen zetten binnen OOGO en FoodValley • Samenwerking Lijsterhofcomplex gemeente en scholen • Opstellen gezamenlijke lokale ontwikkelagenda (onderwijs + gemeente) en inrichten programmamanagement • Casusoverleg – leercirkel complexe casuïstiek (vanuit lokale input focusagenda).

Thuiszitters	Meedoen in de maatschappij - Als scholen en gemeenten verdere samenwerking op het gebied van de thuiszitters. Mede door corona vraagt dit om herziening van het begrip. Wat zijn de belemmerende factoren en beschermende factoren en wat is hier eventueel extra in nodig? - Concreet oppakken hoe we omgaan met de thuiszitters. - Aandacht voor thuiszitters richting het MBO. Samen bepalen van een goed vervolg.
---------------------	--

Vervolgproces

De focus en prioritering van bovengenoemde activiteiten, aanpakken en interventies is een vervolgactie met scholen, preventieve partners, ouders en jongeren. Na afronding van de inventarisatie bij ouder- en leerlingenraden zal tijdens een verdiepend vervolgproces nader worden geconcretiseerd welke van bovengenoemde activiteiten, aanpakken en interventies (als eerste) worden opgepakt.

Bij de prioritering van de activiteiten houden we rekening met:

1. De behoeften van jongeren en ouders zelf
2. maatschappelijke urgentie: de scholen, beleidsthema's en de onderscheiden doelgroepen waar de grootste kansen liggen (op basis van de analyse) krijgen de grootste urgentie
3. Verwachte impact van activiteiten.

Een belangrijk uitgangspunt is dat wij doen wat nodig is op basis bovengenoemde urgentie, behoefte en kansen door maatwerk mogelijk te maken. Dit willen wij doen door de grootte van de investering in verhouding te laten staan tot de grootte van de ambitie/uitdaging. Hiermee willen wij bereiken dat per activiteit een passende inzet wordt gepleegd die in verhouding staat tot de doelen die worden nagestreefd. Hierbij zullen wij aanhaken bij bovengenoemde bestedingsdoelen en sub-opgaven.

4. Uitvoering en monitoring

Het monitoren van preventieve activiteiten is een uitdaging. Uit landelijke rapporten blijkt dat het effect van preventie moeilijk is aan te geven, maar dat het wel bijdraagt aan een positief welzijn van jeugdigen². Vertaald naar de lokale situatie van Barneveld moet goed worden gezocht naar mogelijkheden om inzichtelijk te maken waarop moet worden gemonitord en welke instrumenten kunnen worden gebruikt om te monitoren.

O.a. de kwaliteitscyclus van de preventiematrix en de GGD-monitor kunnen als instrumenten dienen. Daarnaast is het ook mogelijk om te kijken naar parallelle ontwikkelingen die een relatie hebben met preventie, zoals bijvoorbeeld minder curatieve zorg. Verder is het ook mogelijk om klantbeleving te gebruiken om inspanningen te waarderen.

Per activiteit zal moeten worden bekeken welke elementen kunnen dienen om de werking van de activiteiten te toetsen. Daarbij zullen bovengenoemde mogelijkheden worden betrokken.

² [Stelsel in groei \(aef.nl\)](https://aef.nl)

Financiële gevolgen

De beschikbare middelen voor Nationaal Programma Onderwijs Barneveld ad € 1.526.783 worden toegevoegd aan Programma 1 Participatie en Ondersteuning (deelproduct 6165 Onderwijsachterstanden).

De actiepunten die naar voren zijn gekomen vanuit het preventieveld en vanuit de scholen zijn onderverdeeld in de volgende drie sub-opgaven:

- Gezonde Jeugd
- Leren & ontwikkelen
- Meedoen in de maatschappij

De geraamde kosten voor de sub-opgaven samen zijn € 1.400.000 en is als volgt te verdelen:

- € 600.000 zal worden ingezet voor Gezonde Jeugd
- € 600.000 zal worden ingezet voor Leren en ontwikkelen
- € 200.000 zal worden ingezet voor Meedoen in de maatschappij

De geraamde kosten voor aanvullende en ondersteunende inzet is € 126.000 en zal voornamelijk dienen voor:

- Ambtelijke inzet
- Aanvullende (projectmatige) ondersteuning
- Monitoring

Bovengenoemde ramingen zijn gebaseerd op een eerste inschatting. Aangezien activiteiten onder meerdere sub-opgaven kunnen vallen is het denkbaar dat budgetten in meerdere sub-opgaven worden ingezet.

Burgemeester en wethouders van Barneveld,	
de secretaris,	de burgemeester,
W. Wieringa	J.J. Luteijn

Bijlage:
Nationaal Programma Onderwijs Barneveld